

Generaldebatten under Nordisk råds sesjon

Stockholm 29. oktober 2014

Eirik Sivertsen

Leder av den arktiske parlamentarikerkomiteen

Taletid: 5 minutter

Sjekkes mot fremføring

President,

Gode nordiske kolleger,

Takk for at jeg får tale på vegne av det arktiske parlamentarikersamarbeidet på Nordisk råds sesjon her i Stockholm.

Det arktiske parlamentarikersamarbeidet, som omfatter de nordiske landene, Canada, USA, Russland og Europaparlamentet, har mye å takke Nordisk råd for. Samarbeidet ble startet i 1993 som et initiativ fra nordiske parlamentarikere. I dag bidrar Nordisk råd konstruktivt på arktiske møter og konferanser blant annet med informasjon om arktiske aktiviteter i nordisk regi.

Jeg vil også benytte anledningen til å si at de arktiske budsjettmidlene som finnes i Nordisk Ministerråd er betydningsfulle bidrag til arktisk samarbeid. Både i seg selv, men også på grunn av midlene de utløser hos andre bidragsytere til arktiske prosjekter. Jeg vet at parlamentarikerne i Nordisk råd har kjempet for at de arktiske midlene i Nordisk Ministerråds budsjett skal

videreføres, og det takker jeg for i tider med stramme budsjetter. Det er et viktig bidrag til det arktiske samarbeidet.

Gode kolleger,

Som dere vet er Arktis og det arktiske samarbeidet i stadig endring. Isen smelter og åpner polhavet for økt aktivitet. Denne utviklingen har regjeringssamarbeidet i Arktisk råd tatt inn over seg, for også det samarbeidet har blitt mer forpliktende og omfatter stadig flere områder. Fra å være et miljøsamarbeid omfatter det nå også menneskene som bor der, den økonomiske utviklingen i området.

Denne utviklingen har vi i det arktiske parlamentarikersamarbeidet bidratt til. Vi satte menneskene som bor i nord på den arktiske dagsordenen og vi har vært en pådriver etableringen av et fast sekretariat og et mer forpliktende arktisk samarbeid. For å oppnå dette har en tett dialog mellom Arktisk råd og oss parlamentarikere vært viktig. Vårt mål er å fortsette og sette dagsorden for det arktiske samarbeidet, gjennom konstruktive forslag som går litt lengre enn det regjeringene så langt har kommet. Vår jobb som parlamentarikere er å trekke opp retningen.

På den 11. parlamentarikerkonferansen, som ble arrangert i Whitehorse i Canada 9-11 september i år, var hovedtemaene blant annet utbygging av infrastruktur for å imøtekomme den økte aktiviteten i Arktis, miljøutfordringer, økonomisk utvikling og kapasitetsbygging.

Kapasitetsbygging er et nøkkelord, og i særlig grad utdanning. En sentral del av kapasitetsbyggingen blant innbyggere i Arktis vil bestå av utdanning som er relevant for innbyggerne som bor der. Innbyggerne i Arktis må få muligheter til å delta i de nye mulighetene som åpner seg.

Fra parlamentarikersiden i det arktiske samarbeidet har vi alltid vært en sterk pådriver for og tilhenger av studentutveksling og samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner i Arktis. Vi var en av fadderne da Arktisk Universitet, University of the Arctic, ble etablert, og vi har fulgt med på utviklingen siden det. Samarbeidet gjennom Arktisk universitet er en suksess som vi bør høste flere frukter av. Jeg er overbevist om at samarbeid og utveksling mellom skoler, høyskoler og universiteter i Norden og de arktiske landene, er viktig for de nordiske landene og for de arktiske områdene. Det bedrer språkforståelse, kulturforståelse, skaper nettverk og bidrar til en felles nordlig identitet. Gjennom samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner i nord får man erfaringer som er direkte relevante og overførbare til sine hjemlige forhold.

Fra myndighetshold bør da vår oppgave være å legge best mulig til rette for en ønsket utvikling med så få byråkratiske hindre mellom landene som mulig. I Norden har man siden 50-tallet arbeidet for å fjerne grensehindre mellom landene. Det finnes fortsatt utfordringer, men arbeidet også gir resultater. I Norden har vi klart å lage felles puljer med penger for samarbeid over landegrensene. Dette bør vi i større grad også få til i det arktiske samarbeidet.

Jeg mener at et godt sted å starte med et mer forpliktende arktisk samarbeid, med felles midler, er utdanningssamarbeid. En modell som kan være aktuell er

Nordplus i det nordiske samarbeidet, men også andre europeiske ordninger for utdanningssamarbeid over landegrensene.

Selv om det arktiske samarbeidet på mange måter er annerledes enn det nordiske, kan man hente mye inspirasjon fra et etablert samarbeid som det nordiske for å utvikle også det arktiske samarbeidet videre. Fordi de nordiske landene også er arktiske stater, har vi også mange felles interesser.

Takk for oppmerksomheten.